

بینامتنیت قرآنی در اشعار آیینی و دفاع مقدس سیدعلی موسوی گرمارودی

* فاطمه تقوایی کارمزدی

** غفار برج ساز

*** شهلا خلیل الهی

چکیده

نویسندگان و هنرمندان، در هر پایه از نبوغ و استعداد ذاتی، می‌توانند از آثار دیگران الهام بگیرند و برحسب فکر و توان هنری خویش، آن‌ها را پیروانند؛ از این رو، یکی از راه‌های درک و شناخت عمیق و دقیق متون، بررسی ارتباط و تعامل بین آن‌هاست. در نظریه‌های جدید این شیوه‌ی مطالعه را تحلیل بینامتنی می‌نامند. قرآن کریم هم در جایگاه یکی از سرچشمه‌های میراث و تمدن بشری از منابعی است که همواره مورد توجه شاعران و نویسندگان قرار گرفته است. کمتر شاعر و ادیب مسلمانی است که در آثار خویش به نحوی، از قرآن کریم تأثیر نپذیرفته باشد. هدف این پژوهش تبیین شیوه‌های گوناگون تأثیرپذیری گرمارودی از قرآن در خلق اشعار آیینی و دفاع مقدس خویش است. مسئله‌ی اصلی این پژوهش پاسخ به این سوال است که شاعر چگونه از قرآن و مضامین آن در اشعارش بهره برده است که با فیش برداری از مجموعه‌های «گوشواره‌ی عرش» و «خواب ارغوانی» به روش توصیفی و تحلیل اسنادی انجام گرفته است. نتیجه‌ی بررسی نشان می‌دهد که روابط بینامتنی اشعار گرمارودی با قرآن دارای سطوح پنجگانه است که بیش‌ترین بسامد به سطح واژگانی و پس از آن به سطوح الهامی و اشاره‌ای مربوط می‌شود.

کلیدواژه‌ها: بینامتنیت، قرآن، شعر دفاع مقدس، موسوی گرمارودی، متن غائب

* دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شاهد: f_taghvaei@yahoo.com

** عضو هیأت علمی دانشگاه شاهد: aborjiaz@yahoo.com

*** عضو هیأت علمی دانشگاه شاهد: khalilollah@yahoo.com